

Mirar-se

El fet que, en català, el complement directe del verb (dit també acusatiu) no s'hagi d'introduir per la preposició *a*, encara que aquest complement sigui de designació personal, tal com fa el castellà, no deixa de produir algun recel, quant a l'ús de la preposició indicada, en alguns casos en què aquest ús és ben correcte i normal. Dit altrament, com a reacció contra la incorrecció tan freqüent que consisteix en la introducció d'un complement directe per la preposició *a*, hi ha qui sent temptat a suprimir-la en construccions en què té una funció ben específica. Però cal tenir en compte que amb aquesta preposició introduïm diversos complements verbals. El que cal, doncs, és no confondre aquests complements amb el directe o acusatiu. Centrant la qüestió en els que pot dur el verb *mirar*, observem que podem dir *Mirar la muntanya* i *Mirar a la muntanya*, *Mirar-se el mirall* i *Mirar-se al mirall*. També podem dir *Mirar-se el llibre*, però ja no és possible «*Mirar-se al llibre*».

El verb *mirar* és un verb alhora transitiu i intransitiu. Com a verb transitiu admet qualsevol complement directe: *Mirar les notes*, *Mirar el dibuix*, *Mirar el mar*. Com a verb intransitiu, *mirar* significa «dirigir la mirada cap a un indret». Aleshores, és clar, els seus complements són adverbials —designem l'indret cap al qual hom dirigeix la mirada—, i per això són normalment introduïts per la preposició *a*. La pronominalització ens aclareix bé aquest valor diferent dels complements de *mirar*. Podem dir *Mireu el mar* i *Mireu al mar*, construccions que es pronominalitzen així: *Mireu-lo* i *Mireu-hi*.

En dues frases com *Mirar-se el mirall* i *Mirar-se al mirall*, el valor de *mirar-se* (és a dir, de *mirar* acompanyat del pronom *es*) no és el mateix. En la primera frase s'ha d'interpretar com un verb usat pronominalment, el pronom no constituint sinó un simple reforç, del tot a náleg al de les frases *menjar-se una poma* o *beure's una cervesa*. En la segona, en canvi, el pronom indica que l'acció és reflexiva, és a dir, que recau sobre qui la fa. El complement, aleshores, és adverbial de lloc. I la pronominalització dona el resultat següent: *Mirar-se'l* i *Mirar-s'hi*. Però, naturalment, si canviem *el mirall* per *el llibre* és possible la primera frase *Mirar-se el llibre*, encara que ni el Diccionari Fabra ni la Gran Enciclopèdia no preveuen aquest cas.

Albert Jané